

CONJUNCTUUR MONITOR

INTERIEURBOUW EN
MEUBELINDUSTRIE

TWEEDE HELFT

2016

Sterk voor u en onze branche

CBM

TWEEDE HELFT

2016

CONJUNCTUURMONITOR INTERIEURBOUW EN MEUBELINDUSTRIE

Voorwoord

Twee maal per jaar brengt Koninklijke CBM de conjunctuurmonitor interieurbouw en meubelindustrie uit. In deze monitor zijn de resultaten over de tweede helft van 2016 weergegeven. Wij zijn bijzonder blij dat ook dit jaar weer zo veel leden de monitor ingevuld hebben. Dankzij die bijdrage is er een goed en betrouwbaar beeld te geven van de ontwikkelingen in onze branche. Aan de ene kant presenteren wij de resultaten over de tweede helft van 2016, uitgesplitst naar interieurbouw, meubelindustrie, toelevering en naar grootteklasse van bedrijven. Daarbij wordt gekeken naar indicatoren als omzet, waarde van de orders, offertes, winstgevendheid, bezetting van de productiecapaciteit, personeel en investeringen. Aan de andere kant toont de monitor ook de verwachtingen voor de eerste helft van 2017. Met deze monitor kunnen leden de resultaten van hun bedrijf vergelijken met de ontwikkelingen, het eigen segment en in de betreffende grootteklasse. CBM benut de resultaten in contacten met leden, stakeholders, overheden en media. Mochten er naar aanleiding van deze monitor opmerkingen of vragen zijn, neem dan gerust contact met ons op.

Kees Hoogendijk
directeur CBM

hoogendijk@cbm.nl

Onderzoek- verantwoording

De informatie van de conjunctuurmonitor is verzameld in de periode januari 2017, met behulp van een online enquête. Daarbij is onderzoek gedaan naar de ontwikkelingen over de tweede helft van 2016.

In totaal hebben honderdnegeenvijftig (159) bedrijven de enquête volledig ingevuld. Dat is met 34% ruim een derde van alle CBM-leden. De onderverdeling naar de segmenten interieurbouw, woonmeubel en toelevering komt redelijk overeen met die van de gehele bedrijfstak.

In de verdeling naar grootteklasse hebben relatief meer grote dan kleine bedrijven de enquête ingevuld. De categorie 1-5 werknemers is met 25% relatief ondervertegenwoordigd in de steekproef en de andere categorieën zijn oververtegenwoordigd. Bij het trekken van conclusies dient hier rekening mee gehouden te worden.

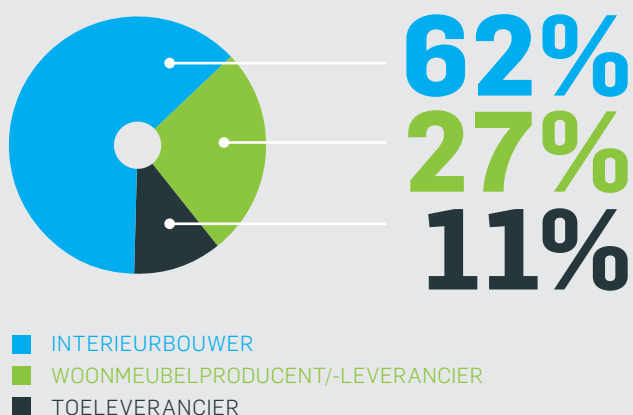
De conjunctuurenquête van CBM is afgeleid van de landelijke Conjunctuur Enquête Nederland (COEN), die ieder kwartaal uitgezet wordt in een groot aantal bedrijfstakken in Nederland. Daardoor zijn de resultaten van onze monitor vergelijkbaar met die van andere branches. De CBM-conjunctuurmonitor wordt twee maal per jaar uitgezet onder de leden van CBM. Het is de derde keer op rij dat CBM deze monitor uitbrengt.

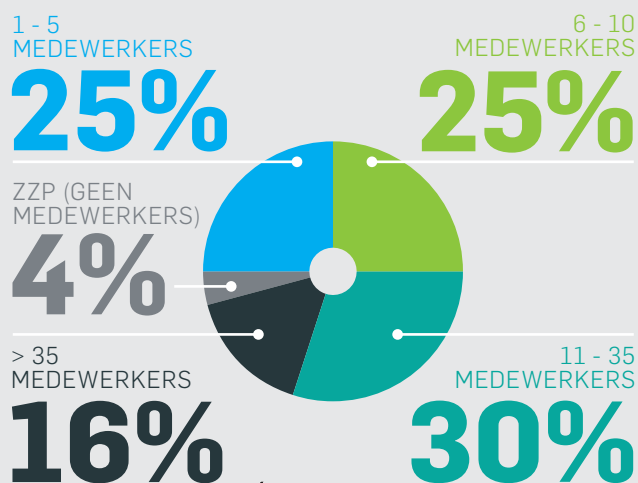
2016 IN FACT

ONLINE ENQUÊTE ONDERVERDELING IN SEGMENTEN

AANTAL MEDEWERKERS (FTE) IN RELATIE MET DEELNAME AAN ENQUÊTE

2016 IN FACT

159

DEELNEMERS
AAN DE ENQUÊTE

34%
RESPONSE

TOTAALBEELD

OMZET EN BEDRIJFSRESULTAAT VLAKKEN AF

Deze conjunctuurmonitor laat zien hoe de sectoren interieurbouw, woonmeubel en toelevering het economisch gezien gedaan hebben. De grafiek hiernaast toont het totaalbeeld voor alle sectoren over de 2e helft van 2016, afgezet tegen de 1e helft van 2016 en dezelfde periode een jaar eerder. Net als vorig jaar had het merendeel van de ondernemers een toename (groen) op de meeste indicatoren. Ondanks dat vlakke de positieve trend in 2016 langzaam af.

Het percentage bedrijven waar de omzet toenam, liep terug van 74% naar 65%. De waarde van de orderontvangst nam licht af, terwijl de groei van offerteaanvragen (56%) en de scoringspercentages (36%) gelijk bleven.

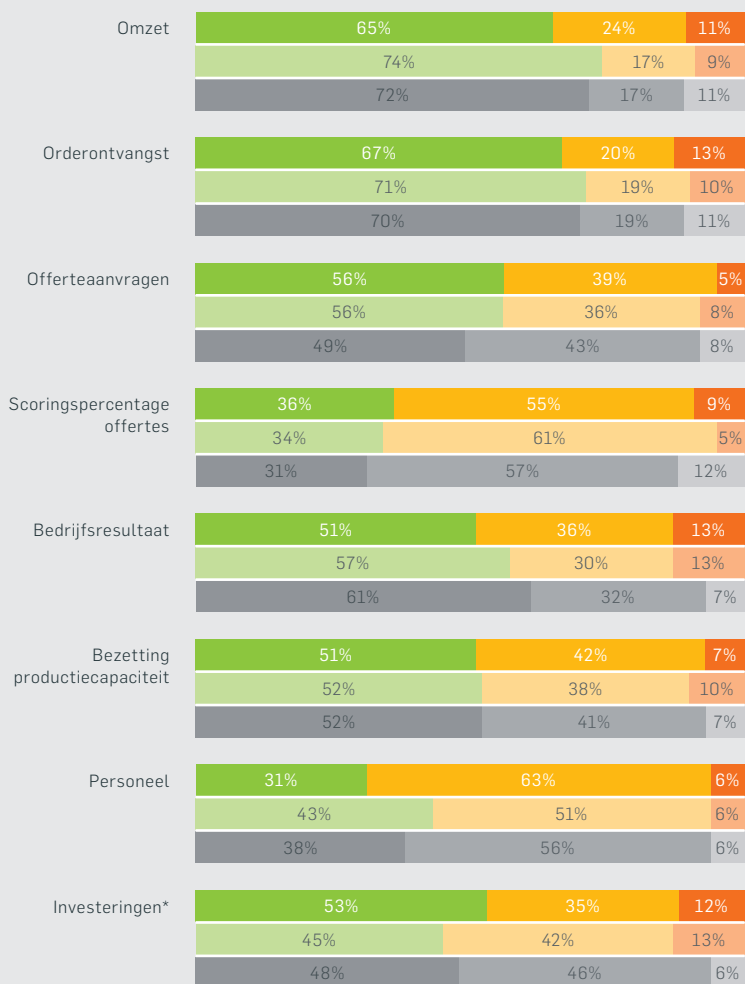
Het bedrijfsresultaat liet in de 2e helft van 2016 een dalende trend zien. In één jaar tijd is het percentage bedrijven waar het bedrijfsresultaat verbeterde, met 6% gedaald naar 51%. Daarnaast gaf ruim één op de tien bedrijven (13%) aan dat het bedrijfsresultaat verslechterde.

De bezetting van de productiecapaciteit bleef stabiel. Het aantal bedrijven dat meer personeel aannam daalde van 43% naar 31%. Dat kan te maken hebben met het feit dat het in deze periode moeilijk is goede werknemers te vinden. Bij ruim de helft van de bedrijven (53%) namen de investeringen toe. Dat is een toename van 8% ten opzichte van het halfjaar ervoor.

2016 IN FACT

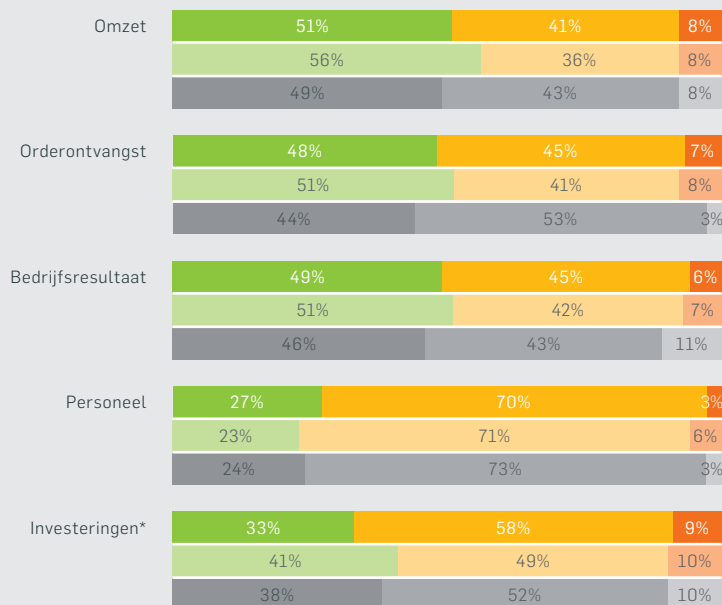
ONTWIKKELING INTERIEURBOUW EN MEUBELINDUSTRIE TWEEDE HELFT 2016 TEN OPZICHTE VAN ZES MAANDEN EERDER

* Vergelijking o.b.v. 12 maanden

2e helft 2016	toename	gelijk	afname
1e helft 2016	toename	gelijk	afname
2e helft 2015	toename	gelijk	afname

VERWACHTING INTERIEURBOUW EN MEUBELINDUSTRIE EERSTE HELFT 2017

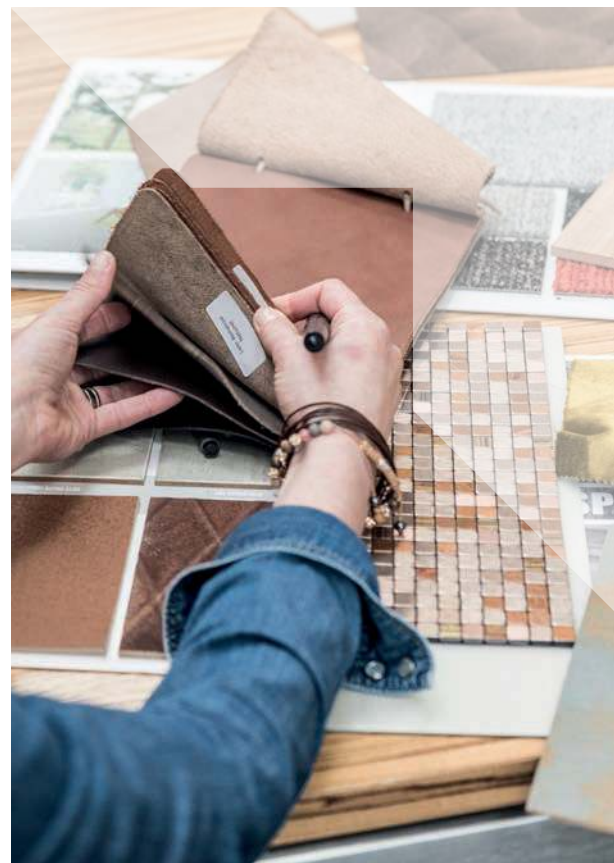
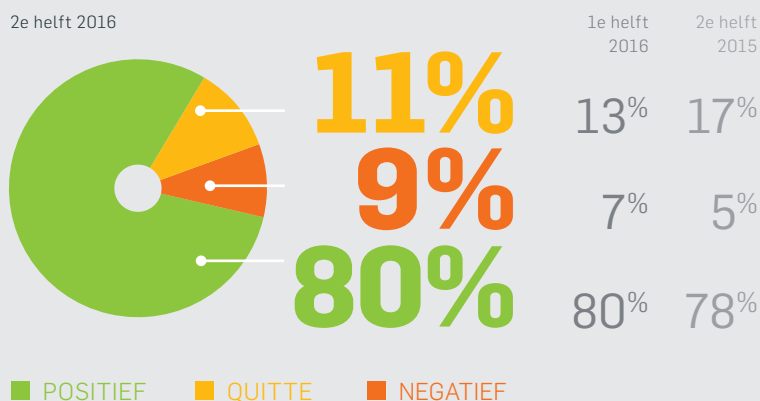

Veel van de bedrijven zijn terughoudend als het gaat over de verwachtingen van de eerste helft van 2017. Omzet en bedrijfsresultaat dalen licht. Slechts een kwart van de bedrijven (27%) verwacht meer personeel aan te nemen. Daarnaast verwacht één op de drie bedrijven meer te investeren en één op de tien bedrijven (9%) minder te investeren.

Uit de monitor blijkt dat 80% van de bedrijven anderhalf jaar op rij positief draait, dat is een positief resultaat. Overigens zegt dit niets over de hoogte van de winst. Het aantal bedrijven dat zegt verlies te draaien, is licht gestegen naar 9%.

1e helft 2017   toename   gelijk   afname
2e helft 2016   toename   gelijk   afname
1e helft 2016   toename   gelijk   afname

BEDRIJFSRESULTAAT INTERIEURBOUW EN MEUBELINDUSTRIE

INTERIEUR- BOUWERS

OMZET EN BEDRIJFSRESULTAAT VERDER ONDER DRUK

De omzetgroei in de interieurbouw is het laatste halfjaar teruggelopen. De 2e helft van 2016 is het aantal bedrijven waar de omzet toenam, gedaald van 73% naar 61%. Daarnaast verdubbelde het percentage bedrijven waar de omzet daalde, van 6% naar 12%.

De waarde van de orderontvangst steeg bij 60% van de bedrijven. Een halfjaar eerder was dat nog bij 68%. Daarnaast steeg het aantal bedrijven waar de waarde van de orderontvangst daalde van 9% naar 16%. In diezelfde periode liep het aantal bedrijven met toename van offerteaanvragen terug van 60% naar 48%.

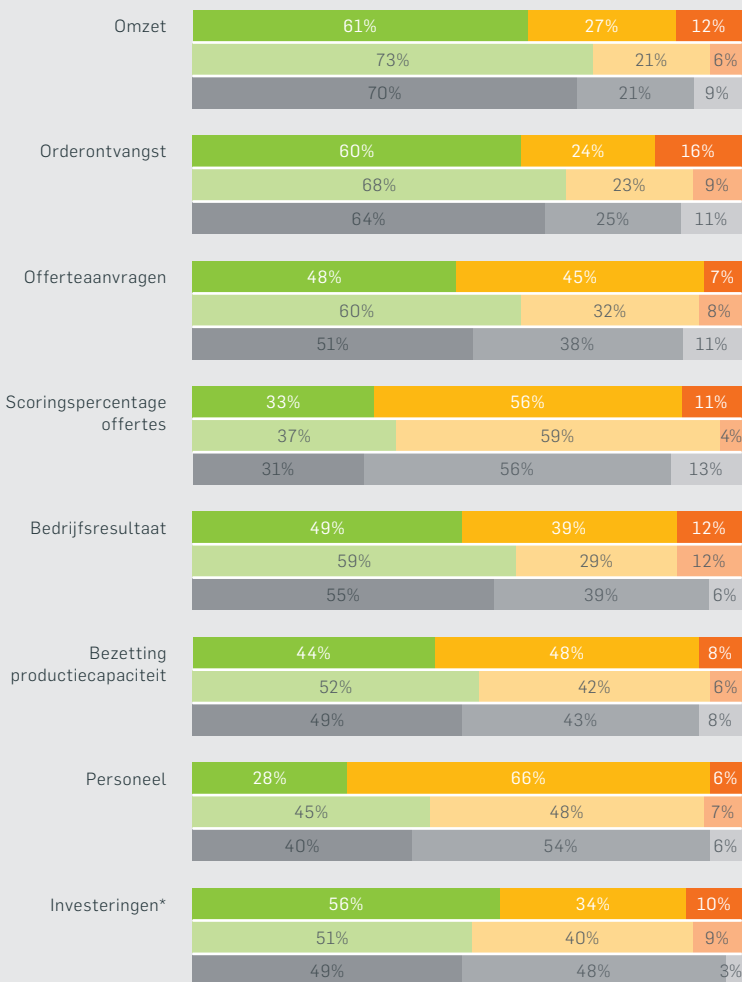
Niet alleen de ontwikkeling van de omzet stagneerde, maar ook de groei van het bedrijfsresultaat. Een halfjaar eerder had 59% van de bedrijven toename van het bedrijfsresultaat. In de 2e helft van 2016 is dat percentage gedaald naar 49%. Het percentage bedrijven waar het bedrijfsresultaat afnam, bleef stabiel met 12%.

De bezetting van de productiecapaciteit bleef gelijk bij 48% en nam toe bij 44% van de bedrijven. Het is opvallend dat het aantal bedrijven waar meer personeel in dienst werd genomen, daalde van 45% naar 28%. Terwijl tekort aan personeel een halfjaar eerder nog de grootste productiebelemmering was. Daar staat tegenover dat bij ruim de helft van de bedrijven (56%) de investeringen toenamen. Dat is een plus van 5 procentpunten.

2016 IN FACT

ONTWIKKELING INTERIEURBOUWERS

TWEEDE HELFT 2016 TEN OPZICHTE VAN ZES MAANDEN EERDER

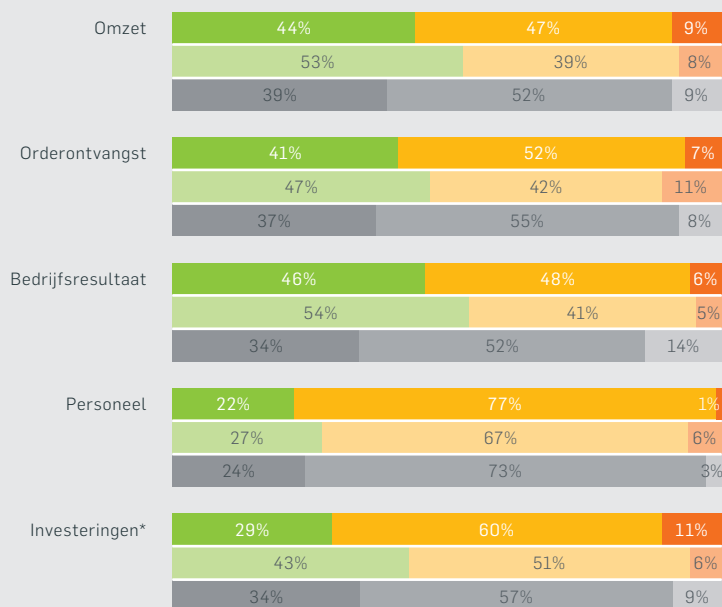

* Vergelijking o.b.v. 12 maanden

2e helft 2016: ■ toename, ■ gelijk, ■ afname
 1e helft 2016: ■ toename, ■ gelijk, ■ afname
 2e helft 2015: ■ toename, ■ gelijk, ■ afname

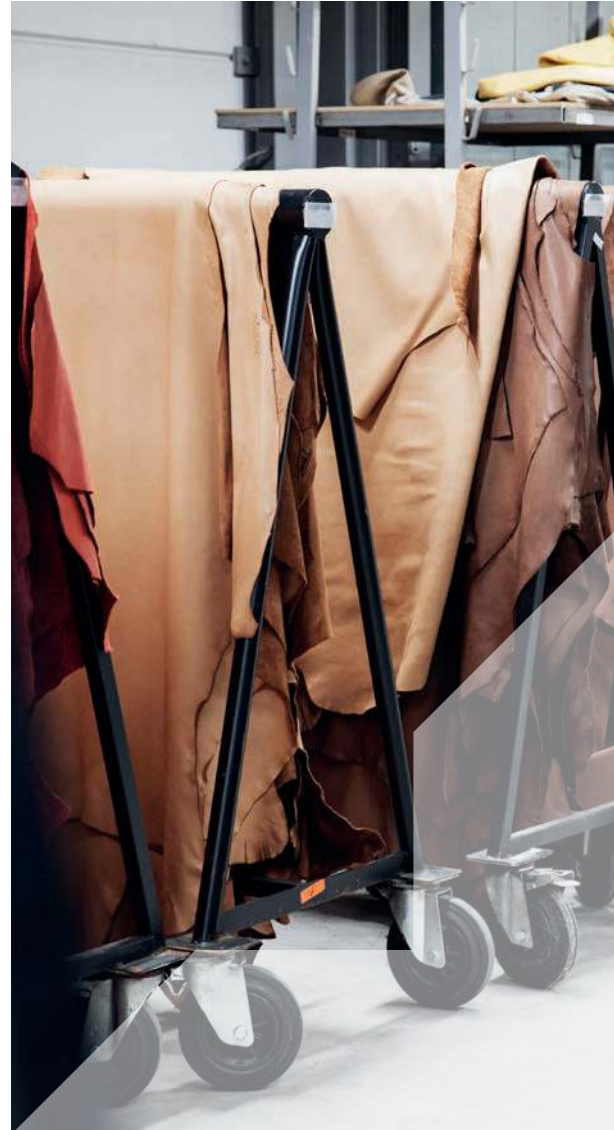

VERWACHTING INTERIEURBOUWERS EERSTE HELFT 2017

* Vergelijking o.b.v. 12 maanden

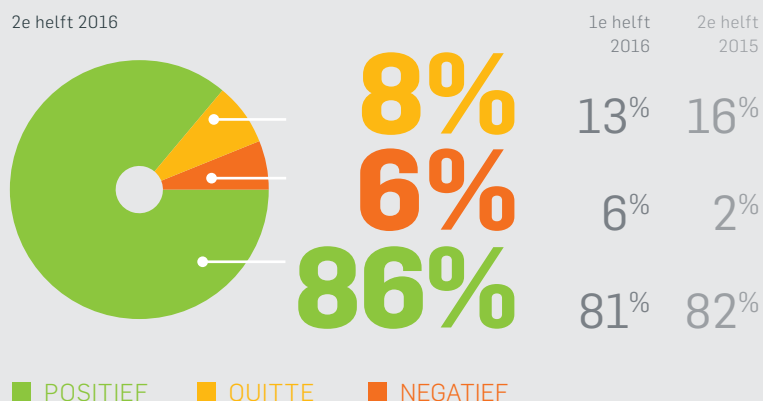
1e helft 2017	toename	gelijk	afname
2e helft 2016	toename	gelijk	afname
1e helft 2016	toename	gelijk	afname

Interieurbouwers zijn pessimistischer over het komende halfjaar. Verwachtingen over de groei van de omzet (44%), het bedrijfsresultaat (47%) en het personeel (22%) liggen lager dan een halfjaar eerder. Daarbij loopt het aantal bedrijven dat toename in investeringen verwacht hard terug van 43% naar 29%.

Het aantal interieurbouwers dat aangeeft de 2e helft van 2016 winst gemaakt te hebben, stijgt van 81% naar 86%. Dit zegt overigens niets over de omvang van de winst.

BEDRIJFSRESULTAAT INTERIEURBOUWERS

WOONMEUBEL- FABRIKANTEN

OOMZETGROEI DAALT, OFFERTEAAN- VRAGEN EN INVESTERINGEN STIJGEN

In vergelijking met de 1e helft van 2016 daalde het aantal bedrijven met omzetgroei van 82% naar 69%. In vergelijking met de 2e helft van 2015 (72%) is het aantal bedrijven met omzetgroei (69%) vrijwel gelijk gebleven. De ontwikkeling van de orderontvangst bleef het laatste halfjaar stabiel.

Het aantal bedrijven met toename in offerteaanvragen, steeg met 27 procentpunten door naar 83%. Dat is een forse toename en een brede positieve trend bij de meeste woonmeubelfabrikanten.

De positieve trend is ook waarneembaar bij de scoringspercentages op offertes. Bijna de helft van de bedrijven (48%) scoorde beter op offertes dan een halfjaar eerder. Ook dat is met 18 procentpunten een forse toename.

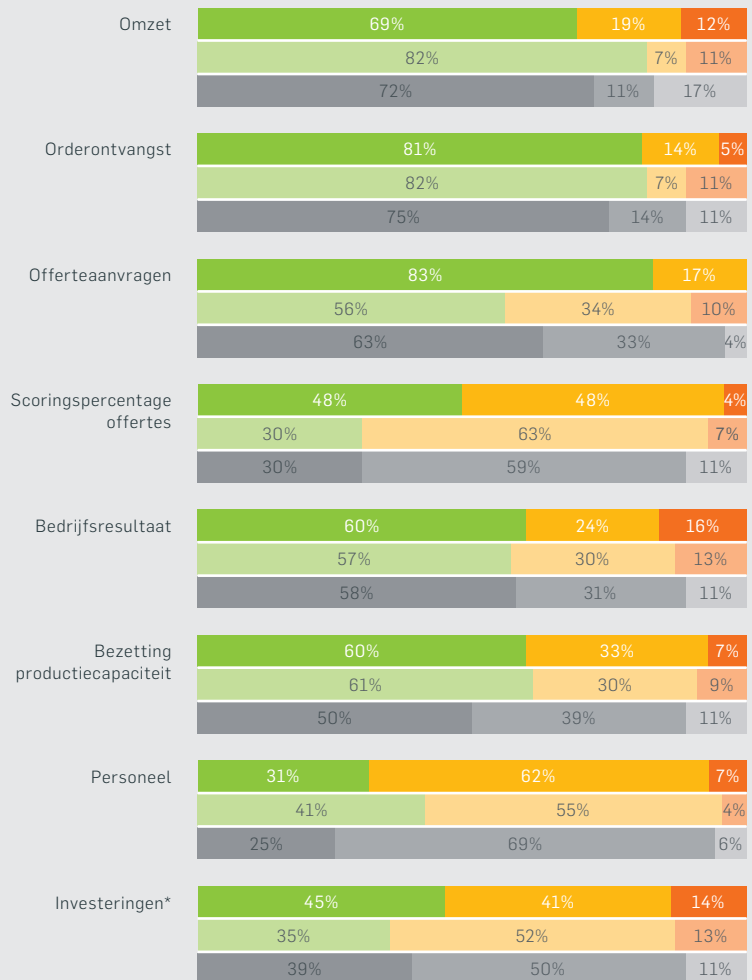
Het bedrijfsresultaat verbeterde bij 60% van de woonmeubelfabrikanten. Daar staat tegenover dat bij 16% van de fabrikanten het bedrijfsresultaat juist verslechterde. Het aantal bedrijven dat meer personeel aannam, daalde met 10 procentpunten naar 31%. Bij 45% van de bedrijven namen de investeringen toe. Dat is een flinke stijging van 10 procentpunten.

Woonmeubelfabrikanten zijn positief over de 1e helft van 2017. De positieve trend van het afgelopen halfjaar vertaalt zich door naar positieve verwachtingen voor de 1e helft van 2017, zowel qua omzetontwikkeling als qua bedrijfsresultaat. Hoewel het merendeel van de bedrijven verwacht dat de personeelsomvang en investeringen gelijk blijven, stijgt het aantal bedrijven dat op deze indicatoren toename verwacht (personeel 22% en de investeringen 38%).

2016 IN FACT

ONTWIKKELING WOONMEUBELFABRIKANTEN

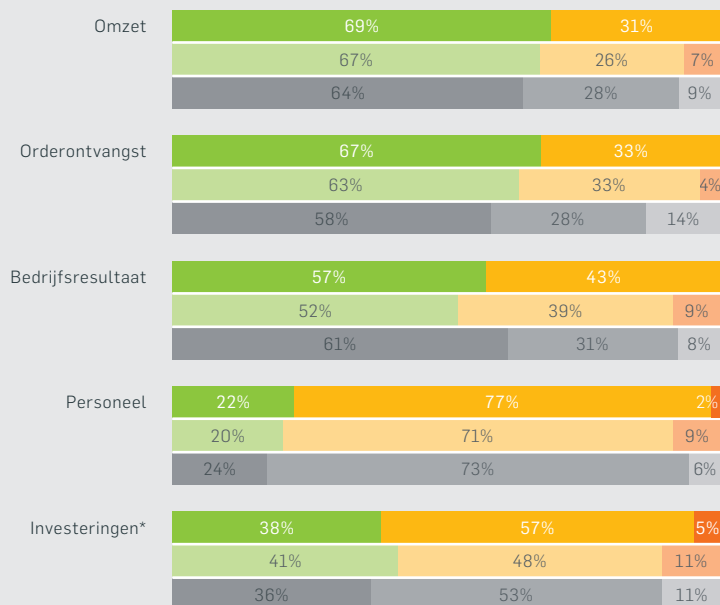
TWEEDE HELFT 2016 TEN OPZICHTE VAN ZES MAANDEN EERDER

* Vergelijking o.b.v. 12 maanden

Periode	toename	gelijk	afname
2e helft 2016	■	■	■
1e helft 2016	■	■	■
2e helft 2015	■	■	■

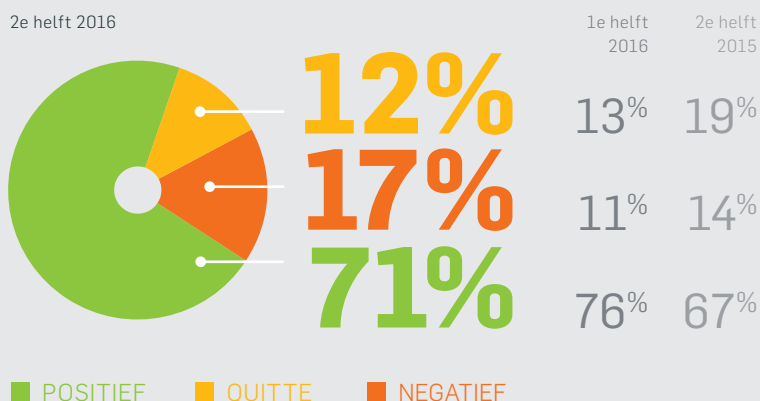
VERWACHTING WOONMEUBELPRODUCENTEN EERSTE HELFT 2017

* Vergelijking o.b.v. 12 maanden

1e helft 2017	■ toename	■ gelijk	■ afname
2e helft 2016	■ toename	■ gelijk	■ afname
1e helft 2016	■ toename	■ gelijk	■ afname

BEDRIJFSRESULTAAT WOONMEUBELFABRIKANTEN

Van de ondervraagde woonmeubelfabrikanten heeft 71% in de 2e helft van 2016 winst gemaakt. Het aantal fabrikanten met negatief bedrijfsresultaat, is opgelopen van 11% naar 17%. Daarmee kent de categorie Woonmeubelfabrikanten de grootste groep bedrijven die verlies lijden. Hoewel dit niets zegt over de omvang van het verlies, is dat toch een zorgwekkende stijging.

TOELEVERANCIERS

TOELEVERING HERSTELT ZICH, BEDRIJFSRESULTAAT GROEIT NIET MEE

Het afgelopen halfjaar steeg het aantal toeleveranciers met omzetgroei van 60% naar 78%. Deze positieve trend was ook te zien bij orderontvangst (van 54% naar 81%) en bij offerte aanvragen (van 25% naar 56%).

De positieve trend was ook waarneembaar bij het bedrijfsresultaat. Een halfjaar eerder daalde het bedrijfsresultaat nog bij 27% van de toeleveranciers. In een halfjaar tijd is dat aantal teruggelopen naar 6%. Uit de cijfers blijkt dat het bedrijfsresultaat bij de helft van de bedrijven (50%) gelijk is gebleven. De daling van het bedrijfsresultaat is gestopt, maar het vertaalt zich nog niet door in toename van het bedrijfsresultaat. Het aantal toeleveranciers waar het bedrijfsresultaat toenam, is licht gestegen van 40% naar 44%.

De bezetting van de productiecapaciteit verbeterde bij 67% van de toeleveranciers. Dat is een stijging van 34 procentpunten. Daarmee is de bezetting weer terug op het niveau van een jaar eerder.

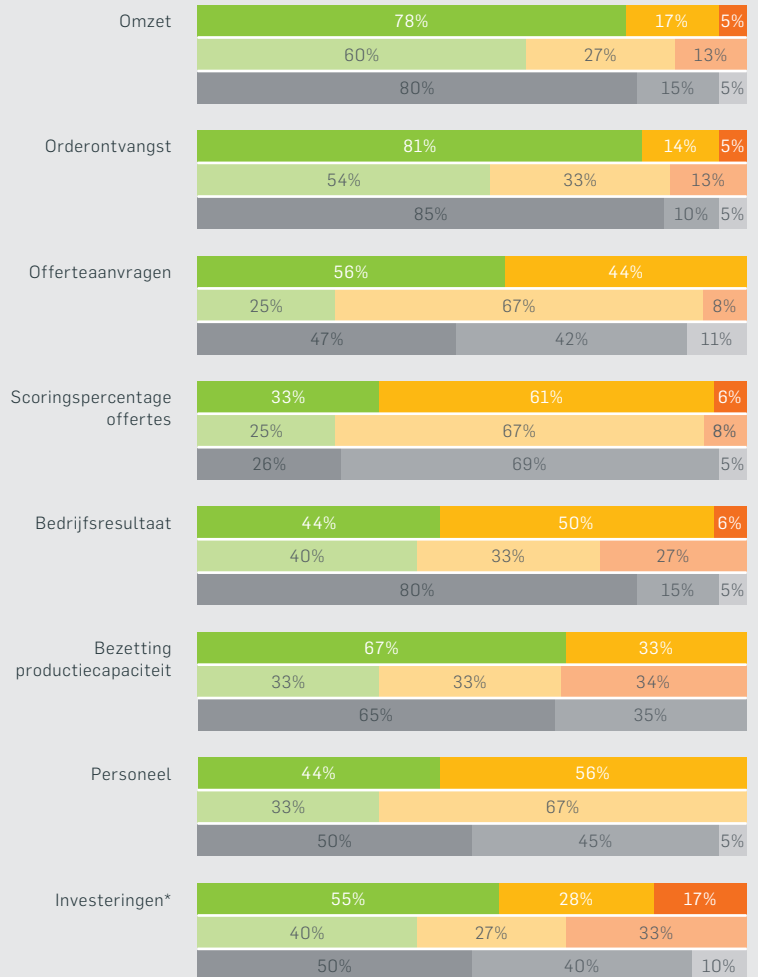
Het aantal bedrijven dat personeel heeft aangenomen, is gestegen van 33% naar 44%. Het percentage toeleveranciers dat meer heeft geïnvesteerd, is gestegen van 40% naar 55%.

De positieve trend van het afgelopen halfjaar vertaalt zich naar betere verwachtingen voor het komende halfjaar. Ruim tweederde van de toeleveranciers (69%) verwacht dat de omzet toeneemt en bijna de helft (45%) verwacht een toename van de orderontvangst. Overigens verwacht één op de vijf toeleveranciers (22%) dat de waarde van de orderontvangst zal afnemen.

2016 IN FACT

ONTWIKKELING TOELEVERANCIERS

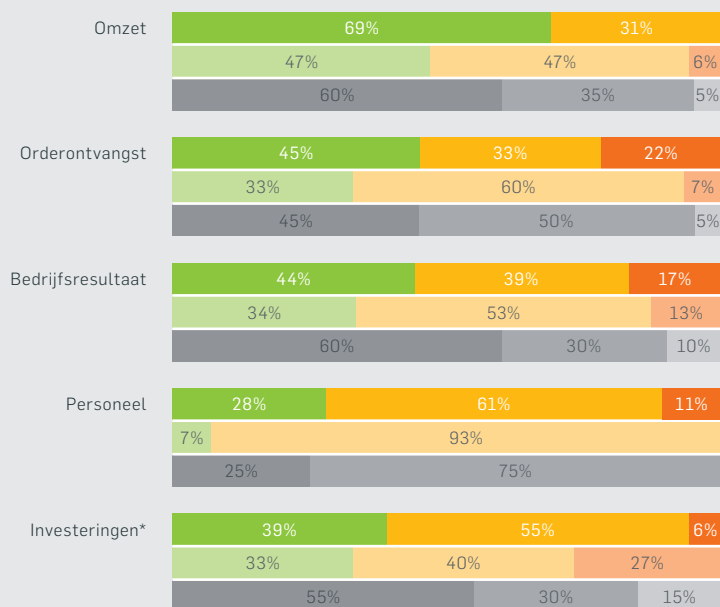
TWEEDE HELFT 2016 TEN OPZICHTE VAN ZES MAANDEN EERDER

* Vergelijking o.b.v. 12 maanden

2e helft 2016: toename (groen), gelijk (oranje), afname (rood)
 1e helft 2016: toename (lichtgroen), gelijk (lichtoranje), afname (lichtrood)
 2e helft 2015: toename (grijs), gelijk (donkergrijs), afname (donkerrood)

VERWACHTING TOELEVERANCIERS EERSTE HELFT 2017

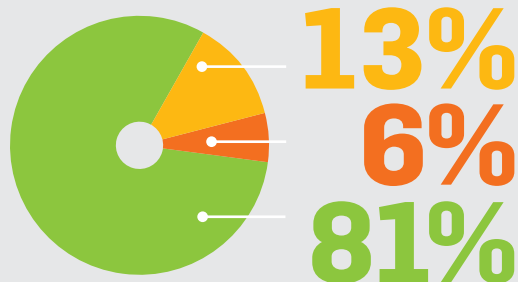

* Vergelijking o.b.v. 12 maanden

1e helft 2017	■ toename	■ gelijk	■ afname
2e helft 2016	■ toename	■ gelijk	■ afname
1e helft 2016	■ toename	■ gelijk	■ afname

BEDRIJFSRESULTAAT TOELEVERANCIERS

2e helft 2016

■ POSITIEF   ■ QUITTE   ■ NEGATIEF

1e helft 2016	2e helft 2015
---------------	---------------

16%	22%
2%	6%
82%	72%

Het percentage toeleveranciers met positieve verwachtingen over het bedrijfsresultaat is gestegen van 34% naar 44%. Toch verwacht ook 17% van de bedrijven dat het bedrijfsresultaat zal verslechteren. Daarnaast verwacht 28% van de toeleveranciers personeel aan te nemen en 39% meer te gaan investeren.

Van de ondervraagde toeleveranciers geeft 81% aan het afgelopen jaar winst gemaakt te hebben. Dit cijfer geeft niet aan hoe groot de winst is, het gaat om het sentiment. Het aantal toeleveranciers dat verlies geleden heeft, is gestegen van 2% een halfjaar eerder naar 6% in de tweede helft van 2016.

PRODUCTIEBE- LEMMERINGEN

BELEMMERINGEN LIJKEN MINDER TE WORDEN

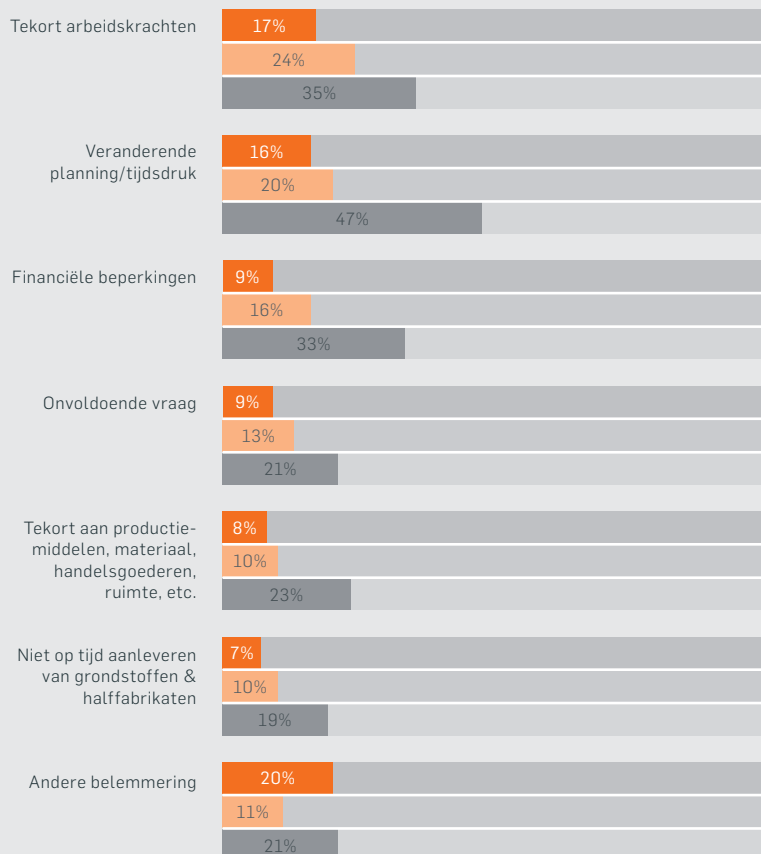
Het aantal bedrijven met productiebelemmeringen is in de 2e helft van 2016 gestegen van 32% naar 38%. Dat komt neer op 60 van de 159 ondervraagde ondernemers. De mate waarin ondernemers last hebben van productbelemmeringen wordt minder. De grootste belemmeringen ontstaan nog steeds door 'tekort aan goed opgeleide vakkrachten' (17%). Hoewel het moeilijk is om aan goede vakkrachten te komen, lijkt deze belemmering minder te worden. Dat is opmerkelijk.

Op de tweede plaats komt 'veranderende planning en tijdsdruk' met 16%. 'Financiële beperkingen' en 'onvoldoende vraag' staan op een gedeelde derde plaats (9%). Overigens geeft 20% aan dat 'andere belemmeringen' een belangrijke rol spelen. Genoemd worden ruimtegebrek, prijsdruk, sales apparaat, te veel langdurig zieken, trage beslissingen van klanten en tekort aan opslagcapaciteit.

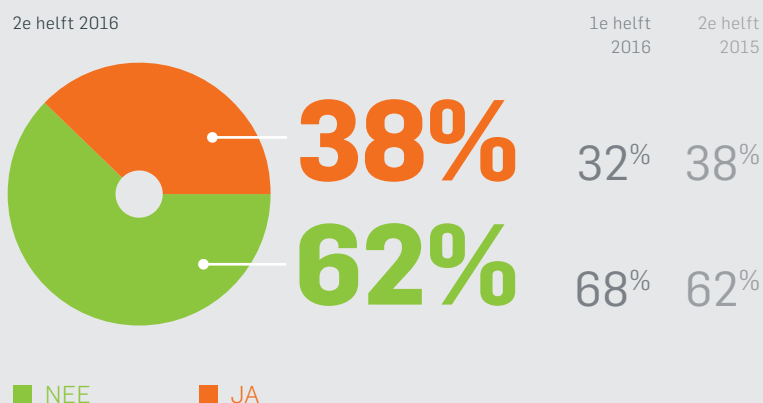
Uit de analyses blijkt dat interieurbouwers (38%) en woonmeubelfabrikanten (38%) iets vaker last van belemmeringen hebben (rood) dan toeleveranciers (33%). Daarbij kende de interieurbouw de grootste stijging en wel van 29% naar 38%. Net als vorig halfjaar ervaren bedrijven met 11-35 werknemers de meeste belemmeringen (30%). Dat was een halfjaar eerder nog 45%. In de categorie bedrijven met 1-5 en 6-10 werknemers ervaart één op de vier bedrijven productiebelemmeringen.

2016 IN FACT

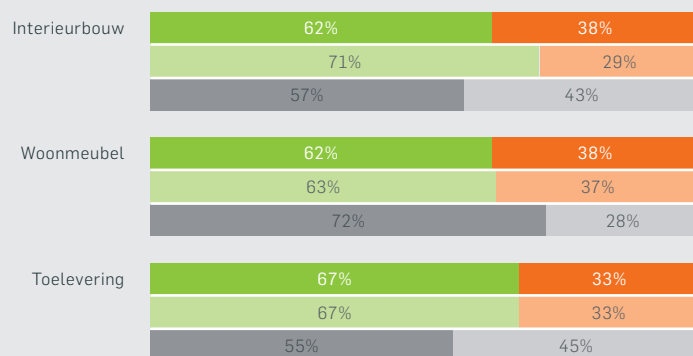
PRODUCTIEBELEMMERINGEN

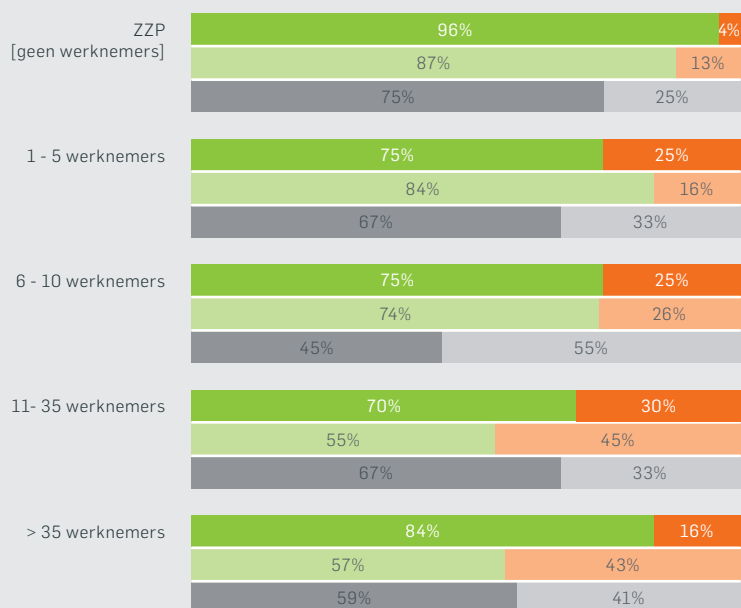
BEDRIJVEN MET PRODUCTIEBELEMMERINGEN

PRODUCTIEBELEMMERINGEN NAAR SEGMENT

PRODUCTIEBELEMMERINGEN NAAR GROOTTEKLASSE

2e helft 2016   ■ zonder belemmeringen   ■ met belemmeringen
 1e helft 2016   ■ zonder belemmeringen   ■ met belemmeringen
 2e helft 2015   ■ zonder belemmeringen   ■ met belemmeringen

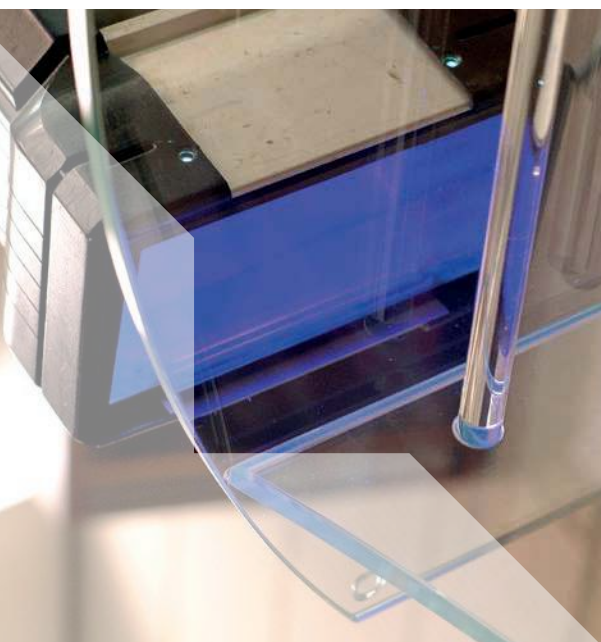

SCORINGS- PERCENTAGE OFFERTES

SCORINGSPERCENTAGE STABIEL

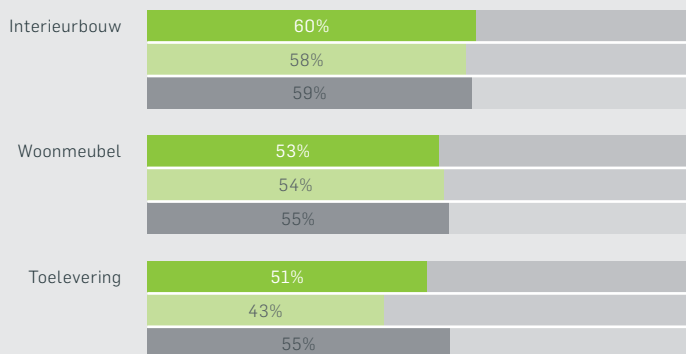
Aan de bedrijven is gevraagd hoeveel procent van de door hen uitgebrachte offertes daadwerkelijk tot een opdracht leidt. Uit de analyses blijkt dat het scoringspercentage bij interieurbouwers (60%) en woonmeubelfabrikanten (53%) redelijk stabiel blijft. Bij toeleveranciers steeg het aantal bedrijven dat een offerte wist om te zetten in een opdracht van 43% naar 51%. Daarmee zitten zij bijna weer op het niveau van een jaar eerder (55%).

Als we kijken naar grootteklasse, dan daalde het scoringspercentage bij zzp-ers van 73% naar 66%. Bij bedrijven met 1-5 werknemers steeg het percentage licht van 58% naar 63%. In de categorie 6-10 werknemers bleef het scoringspercentage gelijk (59%). Bij bedrijven tussen de 11-35 werknemers steeg het percentage licht van 52% naar 56%. In de categorie >35 werknemers was de grootste stijging te zien en wel van 39% naar 47%.

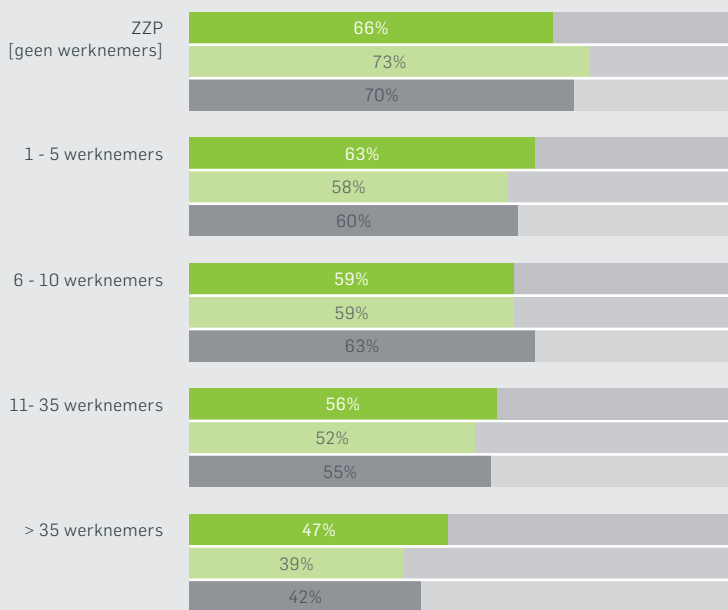

2016 IN FACT

SCORINGSPERCENTAGE OFFERTES NAAR SEGMENT TWEEDE HELFT 2016 (GEMIDDELD %)

SCORINGSPERCENTAGE OFFERTES NAAR GROOTTEKLASSE TWEEDE HELFT 2016 (GEMIDDELD %)

2e helft 2016 ■ Gemiddeld %
 1e helft 2016 ■ Gemiddeld %
 2e helft 2015 ■ Gemiddeld %

BEDRIJVEN MET 1 – 5 MEDEWERKERS

DALENDE OMZET EN MEER INVESTERINGEN

De ontwikkeling van de omzet lag bij kleinere bedrijven (1-5 medewerkers) 8 procentpunten lager dan het branchegemiddelde. Vorig halfjaar had 75% van de bedrijven omzettoename, een halfjaar later is dat gedaald naar 57%. Dat is bijna 20 procentpunten lager. Daarnaast steeg het aantal bedrijven waar de omzet afnam, van 3% naar 15%. Verder daalde het aantal bedrijven met toename in de waarde van de orderontvangst van 73% naar 59%.

In een halfjaar daalde het aantal bedrijven waar het bedrijfsresultaat toenam van 60% naar 54%. Tegelijkertijd gaf één op de tien bedrijven aan dat het bedrijfsresultaat afnam. Het aantal bedrijven dat personeel heeft aangenomen, daalde van 24% naar 15%. Het aantal bedrijven dat meer investeerde, steeg van 27% naar 46%. In diezelfde tijd daalde het aantal bedrijven waar de investeringen afnamen van 16% naar 8%.

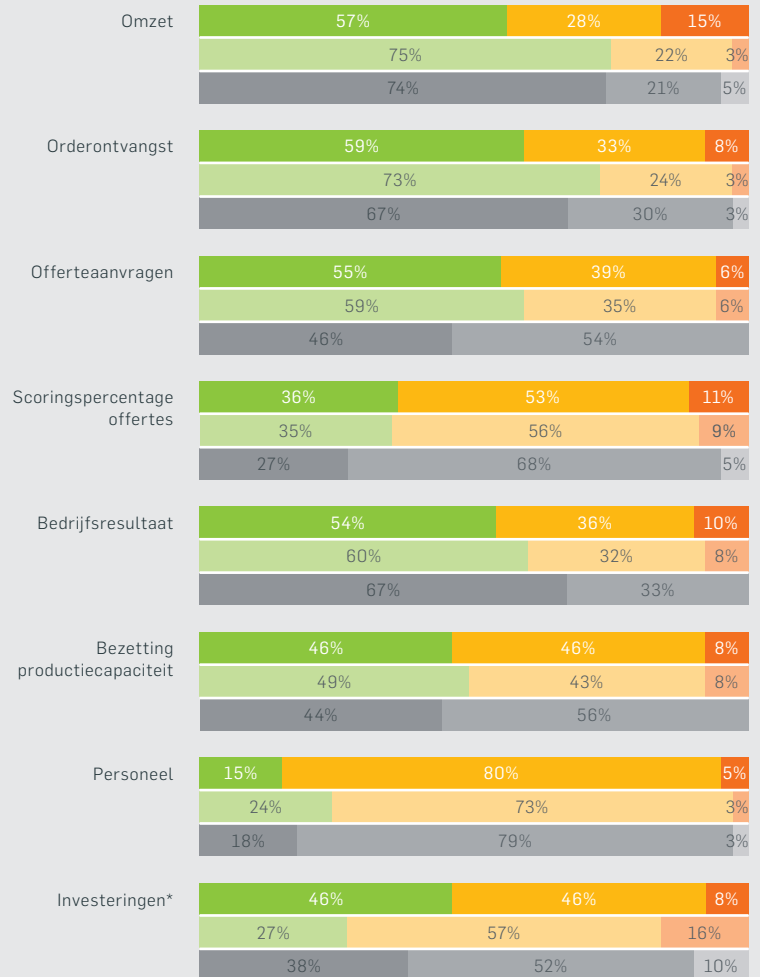
De verwachtingen over het bedrijfsresultaat voor het komend halfjaar zijn positief. De helft van de bedrijven verwacht toename (49%) en de helft verwacht dat het gelijk blijft (51%).

Daarnaast gaf 90% van de bedrijven aan het afgelopen jaar winst gemaakt te hebben. Slechts 3% leed verlies.

2016 IN FACT

ONTWIKKELING BEDRIJVEN 1 - 5 MEDEWERKERS

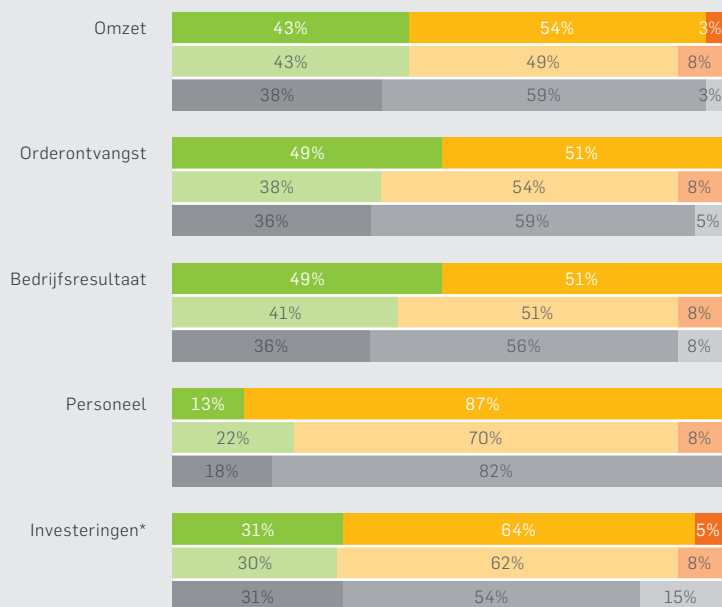
TWEEDE HELFT 2016 TEN OPZICHTE VAN ZES MAANDEN EERDER

* Vergelijking o.b.v. 12 maanden

2e helft 2016	■ toename	■ gelijk	■ afname
1e helft 2016	■ toename	■ gelijk	■ afname
2e helft 2015	■ toename	■ gelijk	■ afname

VERWACHTING BEDRIJVEN 1 - 5 MEDEWERKERS EERSTE HELFT 2017

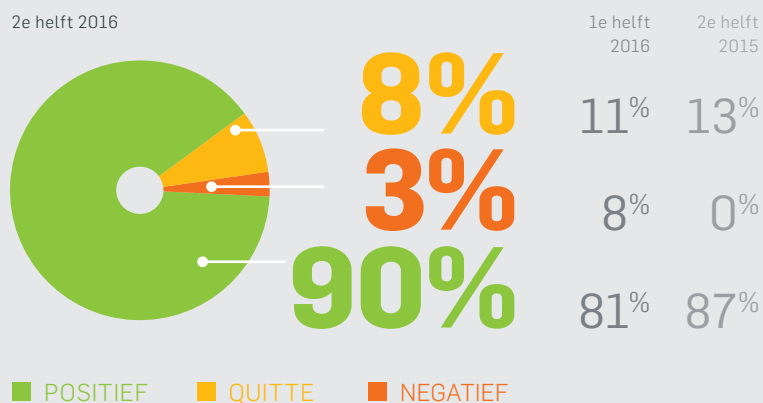

* Vergelijking o.b.v. 12 maanden

1e helft 2017	■ toename	■ gelijk	■ afname
2e helft 2016	■ toename	■ gelijk	■ afname
1e helft 2016	■ toename	■ gelijk	■ afname

BEDRIJFSRESULTAAT BEDRIJVEN 1 - 5 MEDEWERKERS

BEDRIJVEN MET 6 – 10 MEDEWERKERS

OMZET STABIEL, BEDRIJFSRESULTAAT DAALT FLINK

De resultaten van deze categorie komen net als vorig halfjaar redelijk overeen met het gemiddelde van de branche. Bij driekwart van de bedrijven (73%) nam de omzet toe en bij twee op de drie bedrijven (65%) steeg de waarde van de orderontvangst. Het aantal bedrijven waar de offerteaanvragen gelijk bleef, steeg van 32% naar 71%. Het percentage bedrijven waar de offerteaanvragen toenam, daalde van 61% naar 29%.

Het percentage bedrijven met toename van het bedrijfsresultaat, liep terug van 63% naar 48%. Daarnaast steeg het aantal bedrijven waar het bedrijfsresultaat verslechterde van 6% naar 15%. Net als bij de andere categorieën zien we ook hier een daling van bedrijven die het afgelopen halfjaar personeel aannamen van 46% naar 28%. Daarnaast liepen de investeringen bij ruim de helft van de bedrijven op van 40% naar 53%.

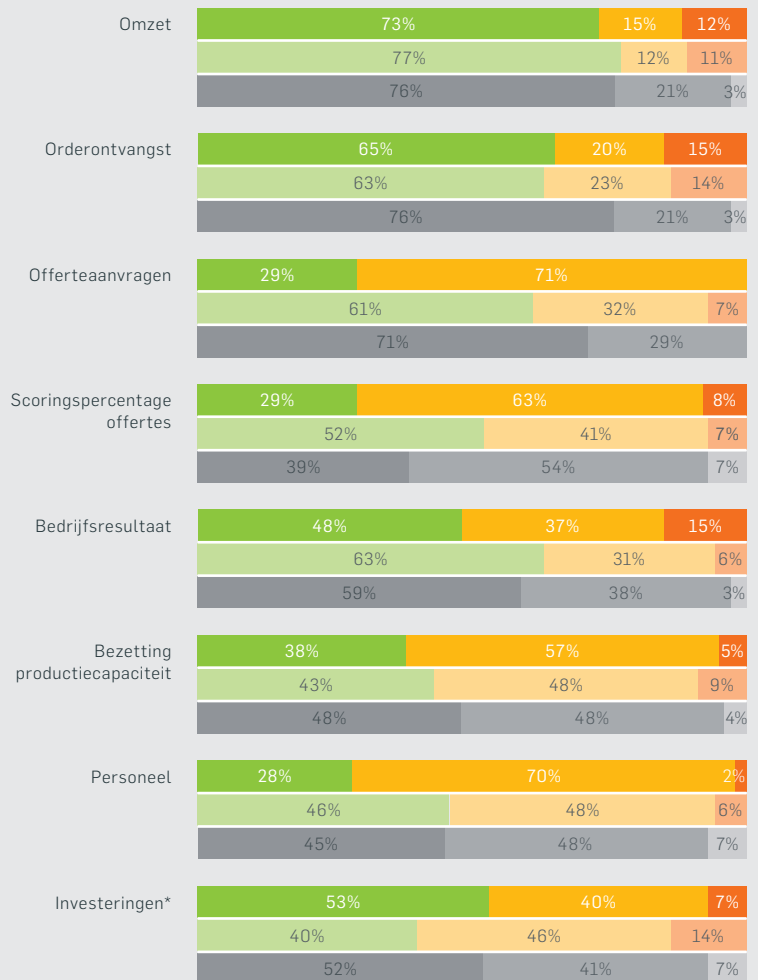
Circa de helft van de bedrijven verwacht omzegtgroei (63%), toename in orderontvangst (50%) en verbetering van het bedrijfsresultaat (45%). Eén op de tien bedrijven verwacht dat de omzet zal afnemen. Een kwart van de bedrijven verwacht meer personeel aan te nemen, maar het aantal bedrijven dat verwacht meer te investeren daalt van 46% naar 30%.

Ruim één op de tien bedrijven (12%) in deze categorie geeft aan het afgelopen halfjaar verlies te hebben geleden. Daarnaast gaf driekwart aan winst te hebben gemaakt. Dit gegeven zegt nog niets over de omvang van de winst of het verlies.

2016 IN FACT

ONTWIKKELING BEDRIJVEN 6 - 10 MEDEWERKERS

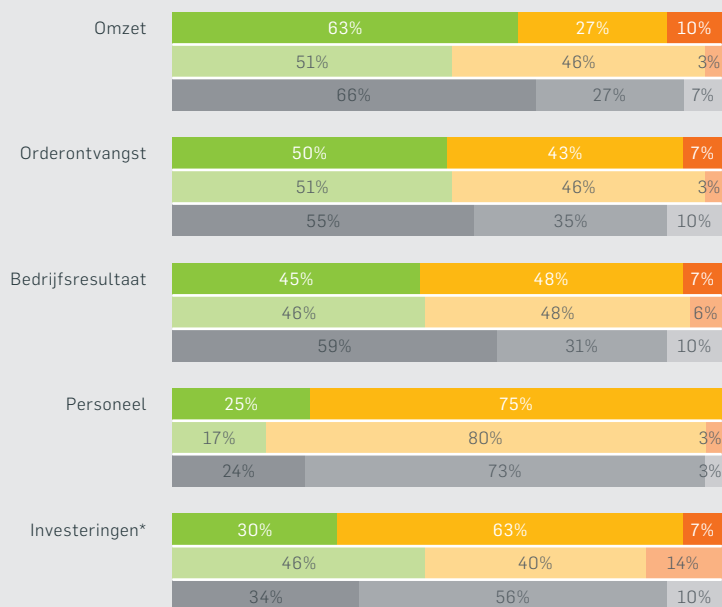
TWEEDE HELFT 2016 TEN OPZICHTE VAN ZES MAANDEN EERDER

* Vergelijking o.b.v. 12 maanden

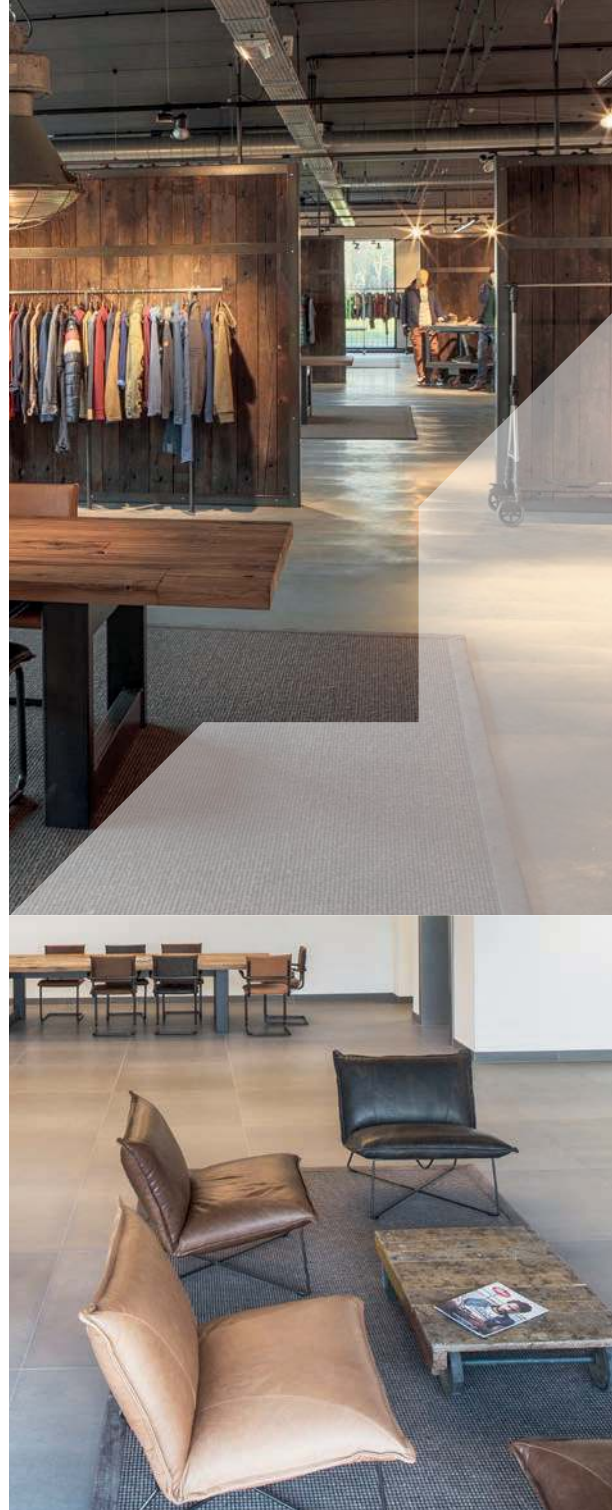
2e helft 2016	■ toename	■ gelijk	■ afname
1e helft 2016	■ toename	■ gelijk	■ afname
2e helft 2015	■ toename	■ gelijk	■ afname

VERWACHTING BEDRIJVEN 6 - 10 MEDEWERKERS EERSTE HELFT 2017

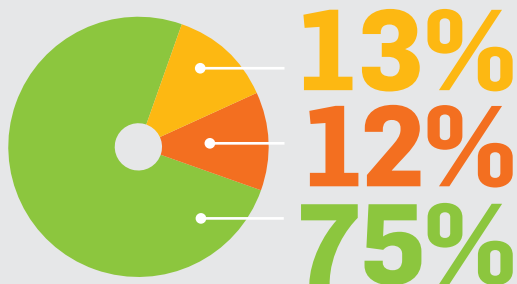
* Vergelijking o.b.v. 12 maanden

1e helft 2017	■ toename	■ gelijk	■ afname
2e helft 2016	■ toename	■ gelijk	■ afname
1e helft 2016	■ toename	■ gelijk	■ afname

BEDRIJFSRESULTAAT BEDRIJVEN 6 - 10 MEDEWERKERS

2e helft 2016

■ POSITIEF   ■ QUITTE   ■ NEGATIEF

	1e helft 2016	2e helft 2015
POSITIEF	23%	21%
QUITTE	3%	10%
NEGATIEF	74%	69%

BEDRIJVEN MET 11 – 35 MEDEWERKERS

BEDRIJFSRESULTAAT VERBETERD, VERWACHTINGEN MATIG

Het aantal bedrijven met toename in omzet liep met 4 procentpunten terug naar 67%. Daarnaast was er het afgelopen halfjaar een duidelijke toename van de orderontvangst (79%), de offerteaanvragen (58%) en het scoringspercentage op offertes (42%). Het bedrijfsresultaat verbeterde in 2016 en nam toe van 45% naar 58%. Daarnaast verbeterde in de 2e helft van 2016 de bezetting van de productiecapaciteit bij 71% van de bedrijven en nam 46% meer personeel aan. In diezelfde periode liepen bij 1 op de 5 bedrijven (19%) de investeringen terug.

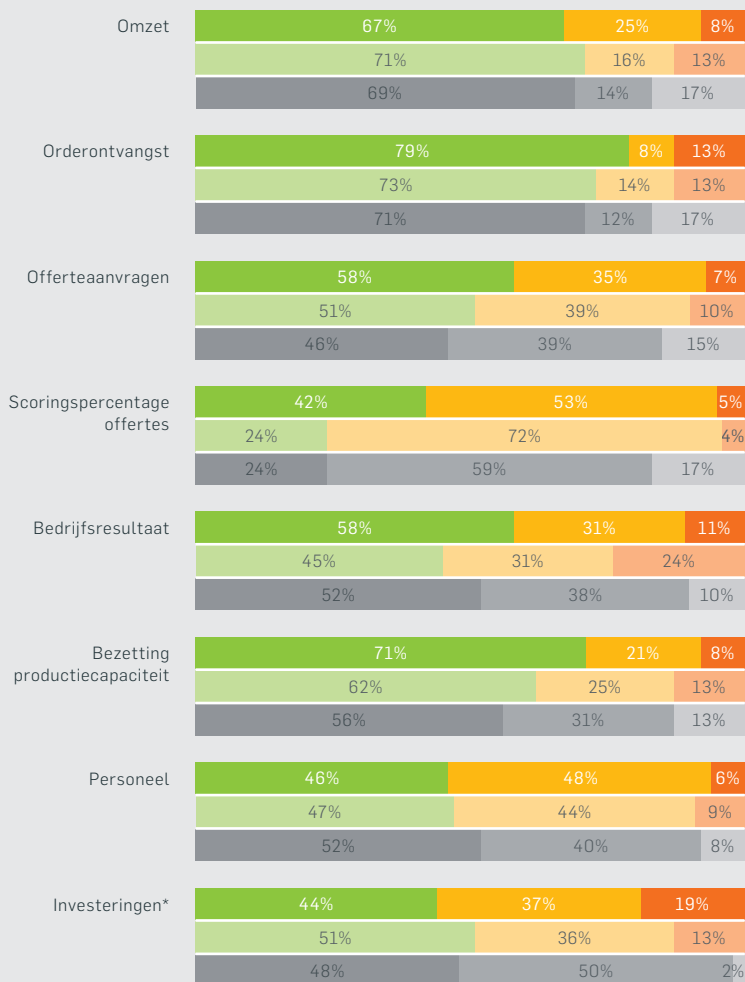
Ondanks de stijgende resultaten van het afgelopen halfjaar bleven de verwachtingen gematigd. Het aantal bedrijven dat omzetgroei verwachtte, daalde van 65% naar 40%. En het aantal bedrijven dat verbetering van bedrijfsresultaat voorspelde, daalde van 60% naar 40%.

Over de winstgevendheid waren bedrijven positief; 84% had het afgelopen halfjaar een positief bedrijfsresultaat; 8% gaf aan de 2e helft van 2016 verlies te hebben gemaakt.

2016 IN FACT

ONTWIKKELING BEDRIJVEN 11 – 35 MEDEWERKERS

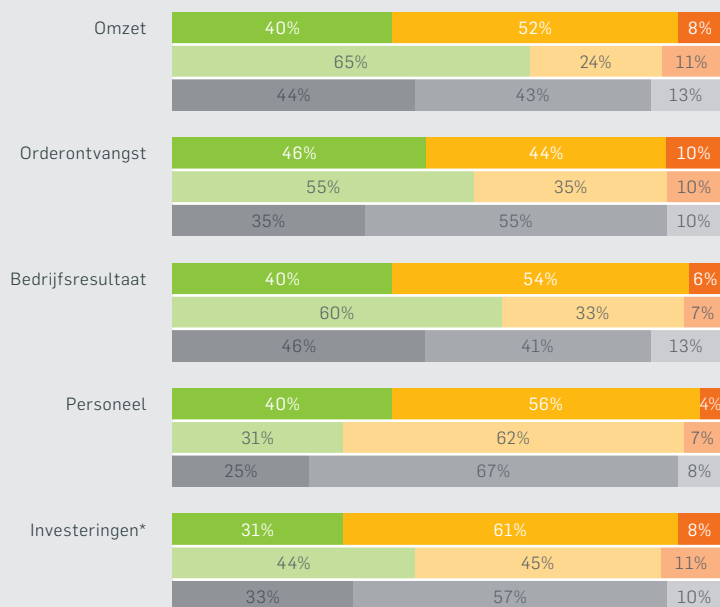
TWEEDE HELFT 2016 TEN OPZICHTE VAN ZES MAANDEN EERDER

* Vergelijking o.b.v. 12 maanden

2e helft 2016	toename	gelijk	afname
1e helft 2016	toename	gelijk	afname
2e helft 2015	toename	gelijk	afname

VERWACHTING BEDRIJVEN 11 – 35 MEDEWERKERS EERSTE HELFT 2017

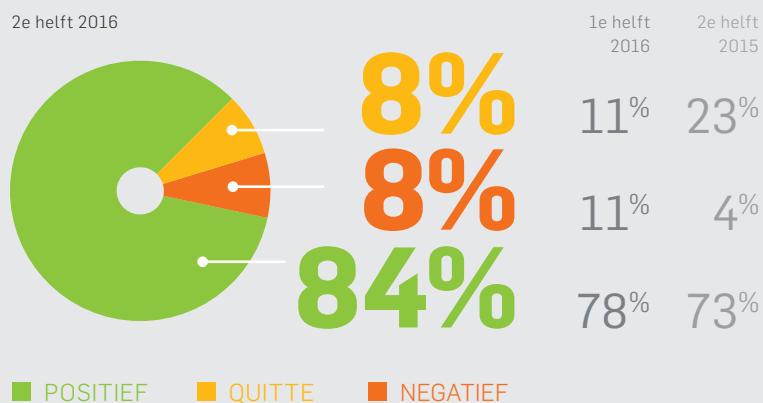

* Vergelijking o.b.v. 12 maanden

1e helft 2017	■ toename	■ gelijk	■ afname
2e helft 2016	■ toename	■ gelijk	■ afname
1e helft 2016	■ toename	■ gelijk	■ afname

BEDRIJFSRESULTAAT BEDRIJVEN 11 – 35 MEDEWERKERS

BEDRIJVEN MET MEER DAN 35 MEDEWERKERS

MEER OFFERTEAANVRAGEN MAAR MINDER ORDERONTVANGST

In de 2e helft van 2016 daalde het aantal bedrijven met omzetgroei van 76% naar 64%. Hoewel het aantal bedrijven met groeiende offerteaanvragen steeg van 60% naar 67%, daalde het percentage bedrijven met toename in de orderontvangst van 71% naar 64%. Daarnaast gaf 12% van de bedrijven in deze categorie aan juist minder orders te hebben ontvangen. Ook het percentage met toename van het bedrijfsresultaat vlakke af van 57% naar 44%. Daarnaast had 16% van de bedrijven in deze categorie te maken met een afname van het bedrijfsresultaat. Opvallend is dat bedrijven in de 2e helft van 2016 fors minder personeel aannamen (van 62% naar 40%), maar wel meer gingen investeren (van 62% naar 76%).

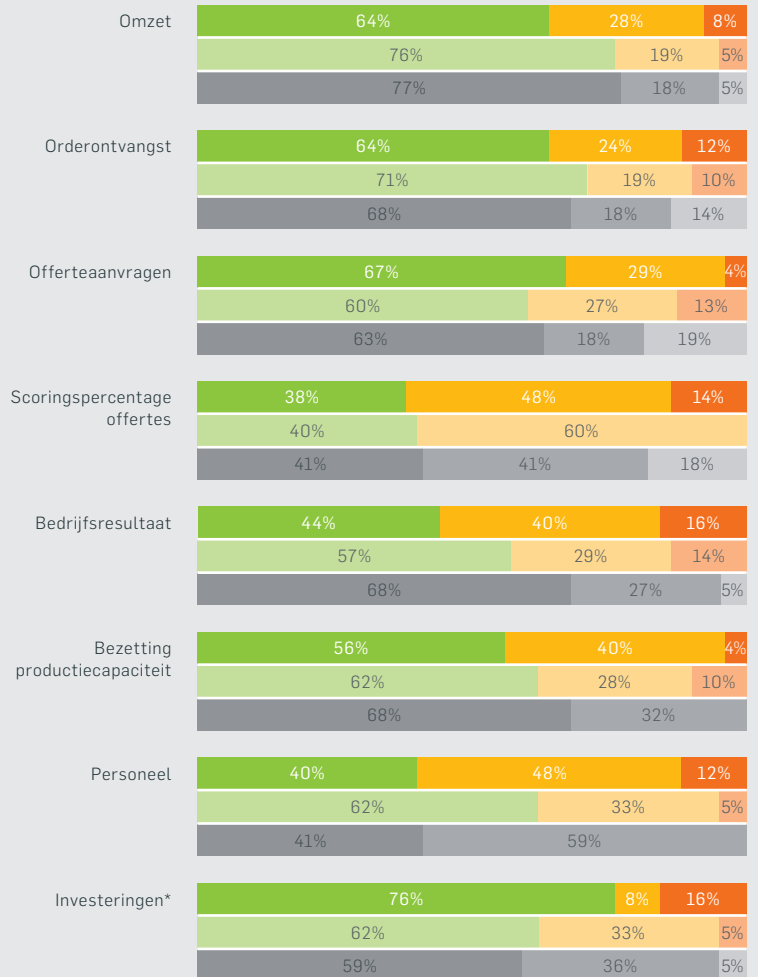
De bedrijven zijn positief gestemd over de 1e helft van 2017. Tweederde van de bedrijven verwacht een groeiende omzet. Daarnaast stijgt het aantal bedrijven dat toename van het bedrijfsresultaat verwacht, van 52% naar 72%. Bedrijven zijn ook positiever over het aannemen van personeel (36%) en het doen van investeringen (52%).

In vergelijking met de andere categorieën, heeft de groep met meer dan 35 medewerkers het hoogste percentage bedrijven dat verlies lijdt, namelijk 16%. In deze categorie vinden we ook het laagste percentage bedrijven dat winst draait (68%). Ook hier zegt dat weer niets over de omvang van winst of verlies.

2016 IN FACT

ONTWIKKELING BEDRIJVEN >35 MEDEWERKERS

TWEEDE HELFT 2016 TEN OPZICHTE VAN ZES MAANDEN EERDER

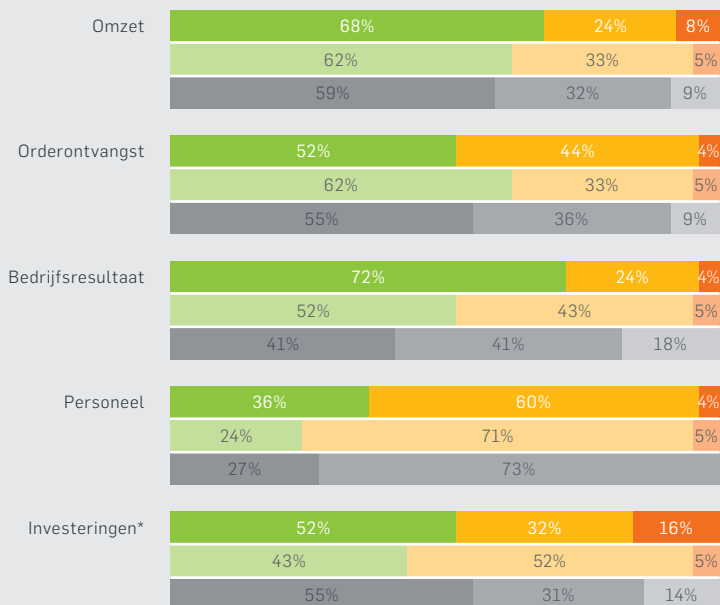

* Vergelijking o.b.v. 12 maanden

VERWACHTING BEDRIJVEN >35 MEDEWERKERS EERSTE HELFT 2017

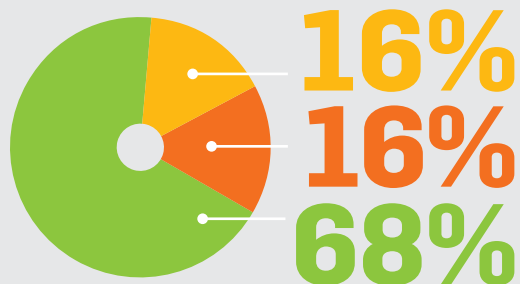

* Vergelijking o.b.v. 12 maanden

1e helft 2017	■ toename	■ gelijk	■ afname
2e helft 2016	■ toename	■ gelijk	■ afname
1e helft 2016	■ toename	■ gelijk	■ afname

BEDRIJFSRESULTAAT BEDRIJVEN >35 WERKNEMERS

2e helft 2016

■ POSITIEF   ■ QUITTE   ■ NEGATIEF

Indicator	1e helft 2016	2e helft 2015
POSITIEF	10%	14%
QUITTE	5%	0%
NEGATIEF	86%	86%

ZELFSTANDIGEN ZONDER PERSONEEL

AFNAME OP VEEL INDICATOREN

Een halfjaar geleden groeiden de scores van zzp-ers op veel indicatoren. In de 2e helft van 2016 daalt het percentage zzp-ers dat toename had op de meeste indicatoren. Zo liep het percentage bedrijven met omzettoename terug van 75% naar 57%. De groei van het bedrijfsresultaat stond ook sterk onder druk. De 1e helft van 2016 groeide het bedrijfsresultaat bij 87% van de zzp-ers, in de 2e helft van 2016 was dat nog maar bij 29% van de zzp-ers het geval. Daarnaast noteerden veel zzp-ers een daling van de omzet (14%, rood) en een verslechtering van het bedrijfsresultaat (14%). Ondanks deze negatieve ontwikkelingen gaf 71% van de zzp-ers aan meer te hebben geïnvesteerd.

Ten opzichte van een halfjaar geleden zijn de verwachtingen van zzp-ers over de 2e helft van 2017 verslechterd; 28% verwacht een afname in omzet en orderontvangst, 14% (rood) verwacht een verslechtering van bedrijfsresultaat en een afname van investeringen.

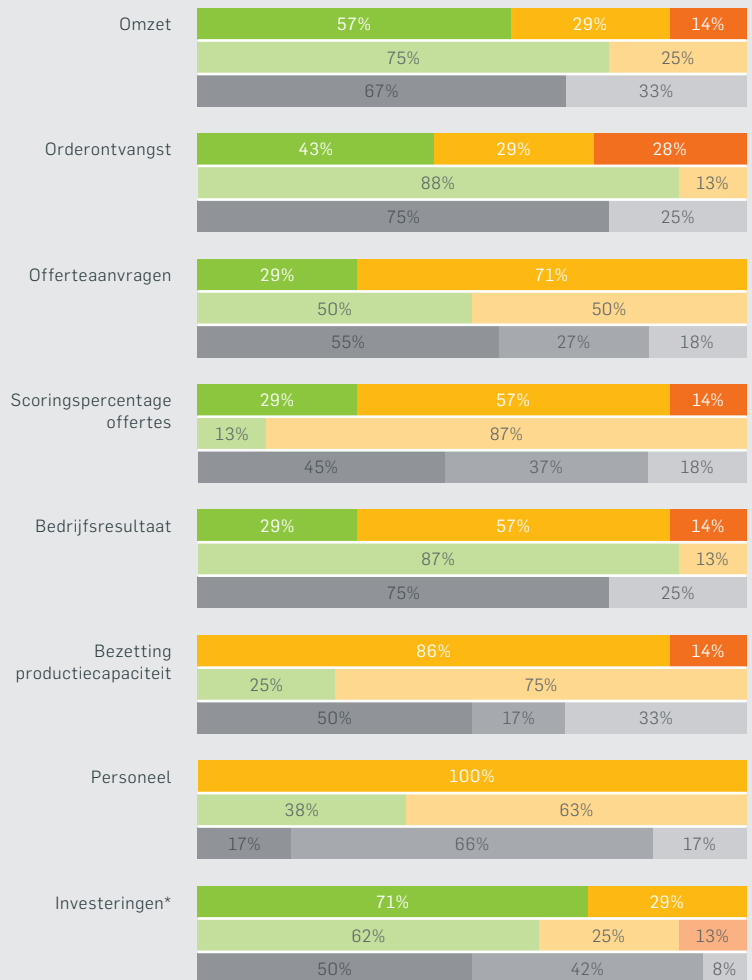
Daarnaast verwacht slechts 43% van de zzp-ers een omzetgroei en slechts 29% een verbetering van het bedrijfsresultaat.

Het merendeel van de zzp-ers geeft aan in de 2e helft van 2016 positief gedraaid te hebben (86%), 14% van de zzp-ers geeft aan dat zij gelijk gebleven zijn.

2016 IN FACT

ONTWIKKELING ZZP-ERS

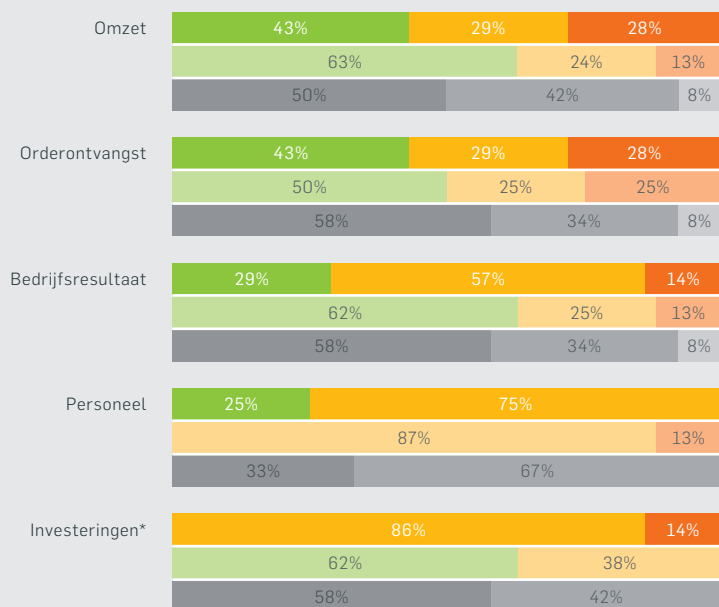
TWEEDE HELFT 2016 TEN OPZICHTE VAN ZES MAANDEN EERDER

* Vergelijking o.b.v. 12 maanden

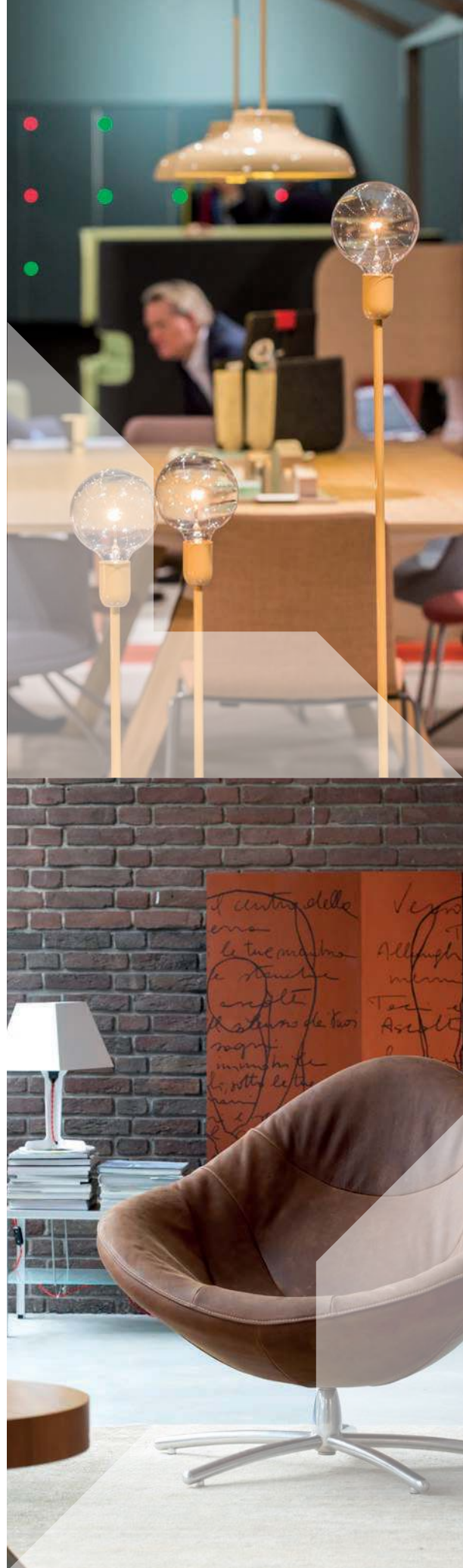
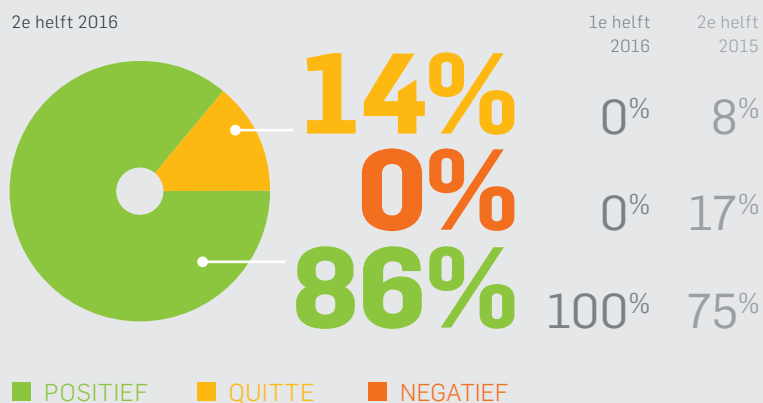
2e helft 2016	■ toename	■ gelijk	■ afname
1e helft 2016	■ toename	■ gelijk	■ afname
2e helft 2015	■ toename	■ gelijk	■ afname

VERWACHTING ZZP-ERS EERSTE HELFT 2017

1e helft 2017	toename	gelijk	afname
2e helft 2016	toename	gelijk	afname
1e helft 2016	toename	gelijk	afname

BEDRIJFSRESULTAAT ZZP-ERS

Colofon

CBM
Postbus 100
2100 AC Heemstede
T 023 515 88 00
W www.cbm.nl
E info@cbm.nl
🐦 [@decbm.nl](https://twitter.com/decbm.nl)

Ontwerp/druk

Sixtyseven Communicatie BV

Met bijdragen van

Arco
Helderr
Hoogendoorn MBI
Jess Design
Label Vandenberg
Nijboer
Nijpels
Schröder Interieurs
Vepa

CBM

WWW.CBM.NL